

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Az új tanév kezdetén.

K.-Vásárhely, 1884. szept. 1.

A mily örömmel és lelkesedéssel üdvözlük a felnőttek a polgári új év kezdetével egymást; a mily édes reménnyel várnak jobb előmenetelt és sikert az újévi munkásságuk után: épen oly lélekemelő és magasztos a tanév kezdete az ifju tanuló seregére. A tanulói élet maga egy kis társadalom, hol a szükséges tudományok elsajátításán kívül megtanuljuk ismerni, szeretni, becsülni, esetleg segíteni társainkat, szóval előkészítjük magunkat az előttünk álló nagy munkára, melylyel az élet küzdterén mérkőznünk kell. Örömmel gondolva vissza gyermekkorom e boldog éveire, a szeretet melegével ragadtam tollat a végre, hogy az ifju kis muzsák táborát a tanév kezdetével üdvözlöljem, nekik a beállott új tanévben szerencsés előmenetelt és sok örömet kívánjak. Midőn a t. ifjuságot munkásságuk küzdterén üdvözlöm, nem mellőzhetem el, hogy ez alkalomból kifolyólag a t. szülők és szeretve tisztelt pályatársaknak is üdv- és szerencse-kívánságomat ne tolmácsoljam.

Az 1868. évi XXXVIII. törvény-cikk szentesítése után új élet kezdődött hazánkban a közmívelődés terén, s a kezdet nehézségeit legyőzve, ma már szegény hazánk és nemzetünk kulturfejlődését a nyugati szomszéd nemzetek is elismerik. De nem számítva mások bírálatára, kizárólag a magunk érdekeit tekintve, vegyük vizsgálat alá, mily irányban kívánják fejleszteni hazai kulturális törvényeink a nemzet szellemi erejét.

Jól tudva azt, hogy a népek és nemzetek jólléte, boldogsága a szellemi erő tökéletes kifejlődésétől, az ipar, kereskedelem stb. stb. megszilárdításától függ, a lefolyt évtized oly iskolákat teremtet, hol a szükséges alapismereteket az egyszerű földműves, az iparos, a kereskedő, jogtudor stb. fennakadás nélkül elsajátíthassa. Így létesültek a sok felekezeti, községi, állami fiu- és leány-népiskolák, ipari és gazdasági szakos-tálylyal megtöltött felső népiskolák stb. Szóval ma már tér nyílt arra, hogy gyermekeik ki-képzése és hajlama szerinti pályára alapos ismerettel lássa el.

De bármily alkalom nyílik is az ifju nemzedék lelki és testi erejének kifejtésére; bármily jó taneszközökkel és tanerőkkel ellátott intézeteink legyenek is: tökéletes eredményt a nevelés terén csak úgy produkálhatunk, ha a szülők és nevelők egymás iránti teljes bizalommal és megnyugvással fognak a munkához. Mert a mi jót az iskola ültet a

gyermek lelkébe, azt a szülők jó példája, bánásmódja fejleszti és szilárdítja meg. A szülők nem kevesebb feladat vár tehát a tanév kezdetével, mint a tanítókra. A szülő legdrágább kincsét, gyermeke jövőjét bizza a tanítóra, s méltán megvárható tehát, hogy a nehéz feladat megoldásában egymást egész bizalommal és szeretettel támogassák, közöttük egyetértés uralkodjék. A tanító nemes és szent kötelességet teljesít a haza és nemzet iránt, ha magasztos kötelessége hív betöltése által egy porszemnyivel is közelebb vitte a nemzeti közművelődést ama közérdekű célhoz, melyet koszorús költőnk így fejez ki: „Magyarországot meg kell még egyszer hódítani önmagának és e nagy feladat a néptanítókra vár.“

Nagy Károly.

A m.-vásárhelyi kir. tábla és a „Kolozsv. Közlöny“ M. P.-je.

(Vége.)

Az unió-törvény kimódásával 1848-ban a székely a magyar nemzettel teljesen egybe forrott, a királyok által letelepített és privilegizált szász náczió ugyanazon szentesített törvény alapján megszűnt politikai nemzet lenni, román ajku polgártársaink pedig politikai nemzetet államunkban sohasem képeztek.

Önként következnek ezen tényekből, hogy a „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“, „Tribunal Gazetta“ stb. párhiveinek államellenes üzelmére történelmi jogalap nem létezik és azok a nota esetei avagy a most első bünyfenítő törvények szabványai szerint kell, hogy tekintetbe jöjjenek, a míg ellenben a magyarral egygyé vált székely nemzet és fővárosa igénye a kir. táblához nemcsak közérdeken, hanem pozitív törvényen is nyugszik.

A tények ilyen állásában nem lehet csodálni, ha M. P. ur X. érveivel egyet nem ért, nem érthet, a mint valószínűleg Deák Ferencz, Dósa Elek is, ha élne, M. P. urat nem lennének képesek megérteni.

Olvashatva pedig a székelység és annak fővárosa jogai ellen intézett támadásait és determinációit a magyar alkotmány, állam, politikai nemzet lényé, lényegéről: még sirjaikban is meg kellene fordulniok. És mindezek miért miveltenek? Hogy M. P. ur a székelységet, annak fővárosát a királyi tábla székhelyétől, mint utolsó állam-mankótól, megfoszthassa.

Avagy az önfentartás, önvédelem, a létérti küzdelem legösibb és elvülhetetlenebb joga nem hatalmazza fel az államokat, főleg a milyen a miénk is, a polyglott államokat, hogy létüket, fentartásukat mesterséges mankók segédelmével biztosítsák, nem követve a vandál népfaj kiirtását, a humanizmus fegyvereivel? Avagy e tekintetben nem épen a magyar állam nyújtotta a legnemesebb példát? a mely meghódítva vagy betelepítve az idegen ajku népfajokat, alkotmány és a korszakok rendszere szerint nem bánt

azokkal másképpen, mint a saját énjeliekkel, szt. István első királyunk axiomáját követve: Regnum unius linguae est embeccille et fragile. Nem egy ezredév beszél arról, hogy míg más államot alkotó népfajok az idegeneket kiirtották vagy erőszakkal magukba olvasztották, itt a más anyanyelvű népfajok nyelvüket, szokásaikat a magyarral együtt fentartották és kivéve az államalkotó és fentartó nemzet souverainitását illető attributumokat, az állam hivatalos nyelvét, ugyanazon jogokban részesülnek.

Avagy nem állami mankó-e a pragmatica sanctio és a kiegyezés?

Vagy a székely nemzetet 1848-ig fentartó székely örökösödési törvény, a jelen-tételen adó, a monopoliomok nemléte, megvédett ipara, kereskedése, olesó választott közigazgatási, törvénykezési institucziói, az uzsora-törvény, a régi kir. tábla, közügyek igazgatási székhelye sat. nem mankók voltak-e, a melyek nem engedték elzülleni?

Vajjon Kolozsvár is fejlettségét, vagyonosodását, az újabb aerában is, nem a m. k. egyetem, muzeum-egylet, állandó színház, dohánygyár, vasuti igazgatóságok, fővonal, honvéd és közhadseregleti katonai és más állami és felekezeti, központi hivatalok, tanintézetek székhelye, az erdélyi arisztokrácia ottani letelepedésének és más ilyen mankóknak köszönheti-e? Nagy-Szeben is — épen alkotmányunk helyreállítás utáni időkben — majdnem két annyira emelkedett a katonai különböző fegyvernemű csapatok és azok intendatúrának növeldeje, ottani állandósítása és más államintézmények ottani felállítás, fentartása által. Pedig ez is csak szárvonal által van egybekötve, e mellett e hazarész szélében fekszik, mint Naszód. Avagy Naszód vidéke is nem az iskolája számára átengedett, több milliókat érő radnai államuraldom fejedelméből kezdet-e lépesedni, melynek fideslegéből már is több jelentékeny értékű nemzeti birtokot szerzett meg Deésnek közelében? Megbecsülhetetlen értékű erdei és határa közvetlen benyulnak Moldovába. Pedig itt e vidéken a hazai istenek oltárain Mihály vajda képei és a Bukarestben készített földabroszok találhatók, a mint Szebenben a „Tageblatt“ és „Tribunal“ hívei szitják a magyar állam ellen a tüzet.

M. P. ur szerint egyedül a székelynek nincs joga és szüksége a mankóra és kell hogy magát érvényesítse, okoskodásából következtetve valószínűleg ezredévi nagy munka után egy más jobb hazába.

Sorsára hagyni ezen várost, a mint hazaféjdalommal és aggodalommal hozza fel X., Magyarország intelligenciája már hajlandónak mutatkozik.

Sorsára hagyni e várost és az azzal oly szoros összeköttetésben álló Székelyföldet, annyit jelent, mint sorsára hagyni e hazarészt és elősegíteni azoknak aktivitását, a kik most a passivitás aknája alatt egyengetik és készítik államellenes törekvéseiknek létesítésére az utat, a melyet — kivándorolva, elzülve a székely völgyek, bércek közül — sem Kolozsvár, sem az ottan székelő kir. tábla rugékonysága, üdesége és a magyar Schulvereinek bizonyára nem lesznek képesek megakadályozni. És nem fog lenni egy második Csokonai, a ki reményl

és vigaszt találjon, tekintve e város és bércek felé.

A székely nép előtt, M. P. ur, le a kálppal!

Csernátoni M.

Munkakiállítás.

Kolozsvár, 1884. aug. 28.

Városunk főterén az idén emelkedett, izléssel épült iparosok házán ma reggel két nagy nemzeti lobogó hirdeté, hogy az iparműkiállítás a mai nappal kezdetét veszi. Pár napja már, hogy iparosaink utcáról utcára járnak; a segédek és tanoncok ünnepi ruhában várták a mai napot, szorongó szívvel, mert hiszen vizsgát állanak ma; egyik része, mely tavaly is kiállított, bemutatja, hogy egy év lefolyása alatt mennyit haladott; más része pedig most lép a „nyilvánosság“-ra először, most engedi bírálatra saját keze munkáját.

A rendező bizottság a tegnapi nappal munkáját befejezte. Az izléssel, csinnal elhelyezett tárgyak, az egyes kirakatok első pillanatra meggyőzik a szemlélőt, hogy szakavatott kezek működtek minden egyes darab felállításánál, — meggyőznek mindnyájunkat arról, hogy nem csalódtunk, midőn özv. Lakatos Jánosné urhölgyben, ki a szövészeti ipart rendezte, Rieger Imre, Binder Lajos, Nagy Kálmán, Fischer Vilmos urakban — kik a többi tárgyak felállításában működtek közre — vetettük bizalmunkat, mert a tárgyak elrendezésénél határozottan bebizonyították, hogy van izlésök, esztetikai érzékük. A legszebb tárgyak is sokat veszítenek értékükből, ha azok nincsenek kellő csinnal egymás mellé téve, míg ezzel szemben a nem nagyon szemreható cikkeket is élvezettel nézi a szemlélő, ha azok egymáshoz találóan vannak csoportosítva. A ma megnyitott munkakiállításon szép tárgyak csinos elrendezésben gyönyörködtetik a szemet.

Délután 8 órától 12 óráig zárt falak között a bíráló bizottság teljesítette kötelességét; az ipar- és kereskedelmi miniszertől, Kolozsvár városától s egyesektől kapott jutalomdíjakat ítélte oda a kiválóbbaknak, de még csak papírosan, az eredmény csak a bezárás alkalmával lesz közhírré téve.

Délután 3 órakor szép közönség jelenlétében megnyitattott a kiállítás. A „polgári dalegylet“ praecisen előadott „Hymnus“-a után városunk derék polgármestere dr. Haller Károly mondott rövid, de tartalomdu beszédet; utána az iparos-társaság elnöke Benigni Sámuel lépett az emelvényre s csinnosan fejtegette a kiállítás előnyeit, hasznait. Benignit Hegedüs Károly, a budapesti országos középtanoda tanára váltotta fel s jól átgondolt beszédjével a kiállító iparosokhoz szólott, buzdítva őket továbbra is az ipar fejlesztésére, mint a mi hazánk nagyságához, felvirágzásához elkerülhetlenül szükséges. Az ünnepélyt a polgári dalegylet zárta be, előadva Hubernek „Talpra magyar“ csinos szerzeményét.

A megnyitás után a jelen voltak a tárgyak szemléléséhez kezdettek. Mindenki örövendetesen volt meglepetve s általános vélemény, hogy a tavalyit mind mennyiségileg, mind minőségileg jóval felülmúlja az idei kiállítás.

Minden sátorban két-három nő árul-gatja a csinos cikkeket, városunk hölgy-koszorújából a legszebb virágok.

Míg egyik közelebbi tudósításomban részletesen leírtam az egyes cikkeket s az azokat árulató hölgyeket, nem tartom feleslegesnek a névsorát adni azoknak, kik szép szemekkel csalogatnak egyes sátrak-hoz s kedves mosolyukkal annyira leköte-leznek, hogy lehetetlen elmenni tőlük üres kézzel és meg nem üresített zsebbel. A kö-, föld-, agyag-iparnál s a b-hunyadi faragvá-nyoknál Br. Kemény Istvánné, Incedi Sámuelné, özv. Kriza Jánosné, Gámán Jolán, Graf Emma, Patika Anna, — a sepsiszent-györgyi szőttekésnél: Ferencz Józsefné, Kis Blanka és Boér Irma, — a csikszerevainál: Pintye Józsefné, Gyulai Lászlóné, Pálffy nővérek és Mohl Irma, — az ádámosinál: Kovács Antalné, Kócsi Margit és Hancz Nina, — a székelykeresztúrinál: Pap Camilla és Jancsó nővérek, — a tordainál: Zsigmond Dezsőné, Indali Lenke és Kornéli Károlin, — a marosvásárhelyinél: Szász Domokosné, Ajtainé és Ferenczi Laura veszte-geti azt a sok szép tárgyat; vesztegeti, mert kétszeres árát is szívesen adnók, oly szépen tudnak az árulóik mosolyogni.

Még meg kell említenem, hogy Kolozsvár vidékéről is van két kiállítás; egyik bogártelki Kovács János földmives, ki egy csinosan faragott ljármot, — másik egy deési fazekas, ki szintén figyelemre méltó, izléssel kiállított cserépneműeket hozott fel a kiállítá-szra.

Ha így halad a jövő években is, a kolozsvári iparműkiállítás az erdélyi részek iparműkiállításává női magát, mi hogy mihamarabb bekövetkezzék, minden igaz hazafinak hő ohajtása kell hogy legyen. Adja Isten!

Tudósító.

Az ipartörvény végrehajtása.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter az ipartörvény végrehajtása iránt kiadott „általános rendelet”-et valamennyi törvényhatóságnak a következő 39,266. sz. körlevél kíséretében küldötte meg:

Valamennyi törvényhatósághoz. Az 1884. évi XVII. törvényezikbe iktatott ipartörvény végrehajtása iránt kibocsátott „Általános rendelet” a törvényhatóság a mellékletben veszi. E rendelet szabá-lyozza mindazokat a teendőket, a melyeket e törvény életbeléptével különösen az első-foku iparhatóságoknak — mint a melyek a törvény közvetlen végrehajtásával és élet-beléptetésével első sorban tevékenységre vannak hivatva — teljesíteniük kell. Felhi-vom a törvényhatóságokat, hogy a mellé-kelt rendelet két-két példányának kézbesi-tésével a területen működendő elsőfoku iparhatóságait erélyesen utasítsa, hogy a szükséges előmunkákat úgy végezzék, hogy f. évi október hó 1-én, a midőn az 1872. évi VIII. t.-cz. hatályát veszíti, az idézett 1884. évi XVII. t.-cz. életbeléptetése és végrehajtása akadályokba ne ütközzék.

A rendelet 10. 15. 18. 20. 21. 30. 31. 32. 33. 125. és 126. §§. alapján az iparhatósá-goknak különböző lajstromokat kell ve-zetniök. Ezeket a lajstromokat, valamint a rendelet szerinti mindenemű nyomtatványt a m. kir. egyetemi nyomda készletben tartja és legzélszerűbb lesz, ha a törvényhatóság ezeket e helyen szerezteti be.

A midőn jelen rendeletet kellő végre-hajtását a törvényhatóság kiváló figyelmébe ajánlom: szükségesnek tartom felemlíteni azt, hogy nemcsak az érdekelt iparosoknál, hanem az országban általában az volt a köz-vélemény, hogy az 1872. VIII. törvényezik-ben foglalt ipartörvény számos életrevaló intézkedéseivel gyökeret verni azért nem tudott, mert kezdettől fogva a hatóságok részéről kellően végrehajtva nem lett. Ezen erélytelenségnek tulajdonítják sok oldalról az iparviszonyokban s főleg a mesterségek-ben több helyütt beállt hanyatlást és hátra-maradást, de kivált az iparviszonyokban ta-pasztalható szervezetlenséget és rendetlen-ségeket.

Azon gond és figyelem, melyet az or-

szág és maga a törvényhozás a most életbe lépő ipartörvényre fordított, az az általános óhaj, hogy az iparviszonyainkban s kivált a mesterségeknél most uralkodó szétfoslás, rendetlenség és elhagyottság, összetartás, kellő rend és az érdekelt elemek alkalmas felháborítása által helyettesítsék, köte-lességemmé teszi, hogy most a törvény élet-beléptetése előtt különösen is felhívjam a törvényhatóságokat azon fontos teendőkre, melyekre első sorban a hatóságok általában és különösen az elsőfoku iparhatóságok hi-vatva lesznek.

A törvény a szükséges rend fenntartása végett elrendeli, hogy a tanoncok felvétele a hatóságnál történjék, hogy a tanoncok mind az iskolában, mind a műhelyben hatósági közegek által is ellenőriztessenek, hogy a segédek munkakönyvekkel elláttassanak, hogy a gyárak kellően megvizsgáltassanak, hogy az iparosok minden foku kategóriája (önálló iparos, segéd és tanoncz) kellő laj-stromokban folytonos vizsgálatban tar-tassék.

A törvény az iparos elem önrésztének és mivelődési fokának emelése céljából el-rendeli a tanoncziskolák alkotását, a tanon-czok iskoláztatását, meghonosítja a békél-tető bizottságot, a hatóságok mellé iparos megbizottakat alkalmaz s az ipartestületek iránt intézkedik.

Mindezek az intézkedések csak akkor fognak kívánt sikerre vezetni, ha a hatóság magukkal az iparosokkal karöltve jó egyet-értésben törekszik a törvény szavait és szel-lémét végrehajtani. Ha a hatóság akké jár el a törvény végrehajtásánál, hogy az iparos elemben szakértő tanácsadót talál és viszont az iparosok a hatóságban ügyeik erélyes tá-mogatóját: akkor a törvény szellemének megfelelően valószínűleg a siker kedvező leend.

A testületek lesznek különösen hivatva a mesterséggel foglalkozó iparosok viszo-nyait fejleszteni. A törvényhozás nagyobb nyomtatékot kívánván működésüknek bizto-sítani, a testületeket hatósági teendőkkel ruházta fel. A testületek létesítése és mű-ködésük elősegítése képezze tehát a hatósá-gok egyik kiváló gondját, nemcsak azért, mert a testületek a hatóság teendőinek jó részét teljesíteni hivatvák, s így a hatóság működését megkönnyítik, hanem kivált azon okból, mert a mesterséggel foglalkozó ipa-rosok részben jövőendő fejlődésük eszközté a testületek akadálytalan működésében vélik látni. Megkivánom ennél fogva a hatóságok-tól, hogy mindenütt, a hol a testületek ala-kítására a szükséges elemek megvannak, az alakulásra nézve hasson közre, valamint a hol a testületek érdekében közreműködh-etik, tegye meg ezt a lehető előzékeny-séggel.

Mint minden nagyobb törvény, úgy a jelenleg szóban levő ipartörvény is kezdet-ben sok nehézséget fog okozni, és ez okból szívesen fogom venni, ha esetleges aggá-lyaival utasításért hozzám fordul. Meg va-gyok azonban győződve, hogy kellő erély és főkép a minden téren oly annyira szükséges tapintatosság kifejezésé mellett sikerülend hatóságainknak a kezdet nehézségein tu-lesve, az ipartörvényt úgy végrehajtani, hogy az az országnak s iparunknak javára szolgáljand. A midőn ebbeli reményemnek és bizalmamnak kifejezést adok, egyúttal kijelentem, hogy a magam részéről egész erélyvel oda fogok hatni, hogy minden te-kintetben végrehajtatik és erről nemcsak a törvényhatóságok rendszeres felterjesztéseiből, hanem a rendelkezésem alatt álló más közegek — különösen az ipar- s keresked-lmi kamarák — sőt szükség esetében külön e célból kiküldött közegeim által fogok magamnak meggyőződést szerezni. Kelt Budapest, 1884. évi augusztus hó 26-án. A miniszter helyett: Matlekovics.

Az „általános rendelet” a miniszte-rium a kere kedelmi és iparkamráknak is megküldte a következő körlevél kíséretében:

Valamennyi kereskedelmi és iparka-marának. A midőn az 1884. XVII. törvény-ezikbe foglalt ipartörvény végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeletet, vala-mint az azt kísérő s a törvényhatóságokhoz

intézett rendeletet tudomásul a kamará-nak megküldöm, egyúttal felhívom, hogy most, a midőn az ipartörvény a kamarák ál-tal annyiszor hangoztatott szellemben me-ghozott, ismerje fel kötelességeit, hogy a törvény végrehajtásánál előforduló nehézsé-gek és akadályok az érdekeltek, s így kivált a kamarák szakbeli tanácsa és előzékeny közreműködése által lehetőleg mellőztessen-nek. A kamara ez okból nemcsak az általá-nos rendeletben egyenesen a kamarákra bi-zott ügyeket fogja a lehető késedelem nél-kül és pontosan teljesíteni, hanem az ügyhöz megkivánt kellő tapintattal fogja az elsőfoku iparhatóságok esetleges megkereséseit tel-jesíteni, és minden tekintetben azon lesz, hogy a hatóságok a kamarákban oly közeget ta-láljanak, a mely őket a törvény végrehajtá-sánál, a mennyire ezt jelen szervezetök me-gengedi, a hatóságokat készséggel és előzé-kenységgel támogassák, és hogy különösen odahassanak, hogy a törvény szellemében az iparosok részéről várt kellő közreműkö-dés tényleg csakugyan kifejlődjék, úgy más-felől kötelességem teszem, hogy időnként a törvény végrehajtása körül tapasztaltakról, de különösen mindazon nem várt esetekben, a midőn talán egyes hatóságok részéről e törvény végrehajtásában nem kellő erélyt, vagy éppen hanyagságot vél fölismerni, hoz-zám tüzetes jelentést tegyen. Budapest, 1884. augusztus 27. A miniszter helyett: Matlekovics.

A király Aradon.

Arad város közönsége pénteken fo-gadta a királyt, ki ezuttal másodszer látog-gatta meg Aradot. Már kora hajnalban nagy sürgés-forgás volt a város utcáin. Külö-nösen azokon az utcákon, melyeken ő felsége és a menet bevonulandó volt, uralkodott nagy élénkség. Nemcsak Arad város közön-sége, hanem a közeli és távoli vidékek la-kossága is nagy számmal volt képviselve a feldisztatott utcákon hullámozó sokaság kö-rében.

Az udvari vonatot, melyen a király utazott, Brucktól kezdve valamennyi állo-másnál, a hol elhaladtak, sőt minden egyes őrháznál is a lakosság és a mezei munkások szakadatlanul éljenekkel üdvözölték.

A kilencz kocsiából álló udvari vonat pontban 5 órakor érkezett meg Aradra. A pályaudvar előtt roppant tömegekben csoportosult össze a királyt váró közönség. A perronon levő disz-sátorban, hol a király le-szállt a vonatról, csak a küldöttségek tagjai s a hírlapírók foglaltak helyet. Itt gyűltek össze Aradmegye és Arad város közönségé-nek küldöttségi tagjai. A király, ki huszár-tábornoki egyenruhát viselt, ruganyos fris-seséggel szállott ki a kocsiából, mire zajos éljenzés hangzott fel. Itt Degenfeld gr. had-parancsnok a király elé lépett s megtette ka-tonai jelentését, mire Salacz, Arad város polgármestere lépett elő s üdvözölte a ki-rályt, ki röviden válaszolt Salacz beszédére, megköszönve a szíves üdvözlöt.

Ezután ő felsége többeket megszólít-ván, megkezdődött a bevonulás. A merre a menet elvonult, a várakozó közönség, mely mindenütt sorfalat képezett, élénken élje-nezte a királyt. Tizenkilencz egyesület sora-kozott az utcákon, merre ő felsége bevo-nult. A városháznál Arad-város hölgyei fo-gadták ő felségét, ki meglátva a hölgyek csoportját, észrevehetőleg meglepődött s mosolyogva szólt: „Nagyon szép, hogy ilyen korán eljöttek!” A hölgyek megszállották a városház lépcsőzetét; minden lépcsőn két hölgy állott s mikor a király fölvonult, utját virágokkal hintették.

Lakosztályában ő felsége kipihen-vén magát, nyolczadfél órakor Zádorlakára vo-nult a hadgyakorlatok megtekintésére, hol különös meglegedését fejezte ki a gyakor-latok sikere felett.

Tizenkét óra tájban ő felsége villás-reggelizett, a délutáni órákban magánkihalla-gatáson fogadta Szapáry gr. pénzügyminisz-tert, mint a miniszterelnök helyettesét. A

délután folyamában ő felsége a folyó ügyek elintézésével foglalkozott.

Hat órakor udvari ebéd volt. A patkó-alaku asztalnál 62 személyre volt terítve, a karkaton katonái zenekar játszott.

A szinkörben disz-eladás volt, mely a kivilágításra való tekintettel korán kezdő-dött s nyolcz óra előtt végződött.

A színházi előadás után a pompásan disztett város valóságos fényárba merült.

Az uralkodó a városház egyik ablaká-ból nézte a fényárban uszó várost, a hul-lámozó, éljenző sokaságot s több ízben kato-nás köszöntéssel viszonzotta a feléje hangzott éljeneket.

Másnap a király újból megjelent a hadgyakorlaton, megnézte az aradi várat, megszemlélte a tüzoltók mutatványait. Dél-után végig nézte a löversenyt, mely igen ér-dekes volt. Hat órakor udvari ebéd volt.

A harmadik nap programja a leg-változatosabb és leggazdagabb volt mind-annyi között. Ezen a napon volt reggel 7-kor a szent mise, ezt követte 10 órakor a külön-böző küldöttségek fogadása, mely délután két óráig tartott, ezt követte 3 órakor séta-kocsizás a városba, a közkörház és a Neu-mann-féle szeszgyár megtekintése, a lövőház megtekintése, hat órakor nagy udvari ebéd 120 terítékre.

Apróságok.

— **A mi honvédek.** Pakor honvéd-tá-bornok folyó hó 1-én szemlét tartott a K.-Vásárhelytől állomásozó 24-ik honvéd-zászló-alj felett és a legnagyobb mértékben meg-volt elégedve a zászlóalj képzettségével és magatartásával. A tábornok azon nyilatko-zata, hogy az ily képzett zászlóalj nagy vá-roshoz kellene, hogy ott nagyobb dicsőséget szerezzene a honvéd névnek, — eléggé dicsé-retére válik úgy a derék zászlóalj-parancs-noknak, mint a művelt tisztikarnak.

— **Hymen.** Bándi Imre szászrégeni m. kir. postatiszt, lapunk barátja és munka-társa, folyó hó 1-én tartá meg Kézdi-Vásá-rhelyt esküvőjét a bájos és szeretetreméltó Kovács Etelka kisasszonnyal. Sok szeren-csét és boldogságot kívánunk az ifjú párnak!

— **Táncmulatságot** rendezett a gyer-győ-szt-miklósi fiatalaság mult hó 24-én s mert idejük nem volt a nőknek a készülődéshez, hanem csak háziason jelentek meg, igen jól sikerült. Tudósítónk szerint a fia-talság roppant hálára van kötelezve, hogy már egyszer megértették a hölgyek az e-gy-szer-ű-ség roppant horderejét.

— **Beküldetett.** Lapunk mult csütörtöki számában a M. L. és B. S. urak között vi-vott párbaj indító okára nézve a fáma után lapunkban közölt hír, mint állítatik, alap-talan. A párbaj oka összeszólalkozás volt. Mit ezennel helyreigazítunk.

— **Sajtóhiba-háboru.** Egy valaki a M.-Vásárhelytől megjelenő „Marosvidék” egy számát „a Székelyföld korrektora” czim alatt vizsgálat alá véve, az általa sajtóhibáknak vélt helyeket kijavítva visszaküldte a neve-zett lap kiadóhivatalának. Erre Imre Sándor ur, a „Marosvidék” kiadója, egy aprehenziós levelet intézett szerkesztőségünkhöz, hossza-san értekezvén az egyszerű és összetett szók-ról, ik-es igéről, pontokról, vonásokról stb. Mi az ügy érdemébe nem bocsátkozunk bele s csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy a mi lapunk korrektora mit sem tud az egész dologról. Más valaki engedhetette meg magá-nak ezen ártatlan tréfát, mely Imre urat annyira méregbe hozta.

— **Értesítés.** A nagyméltóságu vallás-és közoktatási miniszteriumnak f. évi ápríl hó 4-én 8117. sz. a. kelt magas rendelete alapján a brassói m. kir. állami polgári isko-lával kapcsolatosan az 1884—85-ik tanév elején kereskedelmi szaktanfolyam állítatik fel. A polgári iskolával kapcsolatos kereske-delmi szaktanfolyamon tanított tanulók a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszterium által f. évi július hó 29-én 28093. sz. a. kiadott „kereskedelmi iskolák szervezete” szerint a polgári iskola hat osztá-lyát végezni kötelesek és e mellett az ot-tan beosztott általános tanulni valókkal kapcsolatosan megtanulhatják a kereske-

delmi szakmára szükséges tanulni valókat oly mérvben, mint azt a közép kereskedelmi iskolában végzni lehet. A kereskedelmi szaktanfolyam I-ső évfolyamába oly növendékek vétetnek fel, kik a polgári iskola IV-ik osztályába mint rendes tanulók beiratkoznak. A felvételek f. évi szeptember hó 8-ig a polgári iskola helyiségében eszközöltetnek. — Brassó, 1884. augusztushó 31-én. A z i g a z g a t ó s á g.

— **Gyászjelentés.** Szentiványi Márkus Deák Dániel életének 78., boldog házasságának 47-ik évében 1884. szeptember 2-án reggeli 4 órakor véglegengüles következtében elhalálozott. Hült tetemei folyó 4-én délutáni 2 órakor fognak a szokott vallásos szertartás után a családi temetőbe elhelyeztetni. A felejtethetetlen hű férj, illetőleg szerető, gondos édes apa, nagypapa, rokon, sógor és barát elhunytát alattírtak szomoruan jelentik. Béke porai felett! Kovászna, 1884. szeptember 2-án. Deák Ágnes özv. Deák Dánielné. Deák Albert, Deák Verona férj. Csia Károlyné, Deák Imre, gyermekei, Deák Lujza, Csia Albert, Csia Vilma, Csia Lina, Csia Károly, unokák.

— **A kolera.** Madridból írják: Egy barcelonai lap jelenti, hogy Artsea del Segra-ban egy koleraeset fordult elő. A kormány elrendelte a vizsgálatot s kitünt, hogy ott csakugyan egy nő halt meg kolerában. — Marseilleben a Pharo-kórházban június 27-dike óta, mikor a kolera kitört, összesen 574 kolera-beteg ápolatott, ezek közt 354 férfi, 185 nő és 35 gyermek. Meggyógyult 235 egyén, és pedig 143 férfi, 73 nő és 19 gyermek. Meghalt 312 személy és pedig 200 férfi, 103 nő és 9 gyermek. Gyógykezelés alatt van 11 férfi, 9 nő és 7 gyermek.

— **A harmincezer forintos postalopás.** Az elveszett 30,000 frt megtérítésének kérdéséig maig sem döntötték el. A budapesti állampénztárnál megindított vizsgálat, melyet fegyelmi uton folytatnak, két hivatalnokra és három szolgára terjed ki még nem ért véget. A kártérítés ügyének a pénzügyminiszterium bocsátkozott tárgyalásba az osztrák kormánnyal s a dolgok mostani állása mellett azt hiszik, hogy a magyar kincstárnak okvetlenül meg kell térítenie az ellopott összegnek legalább felét.

— **Nagy tűz egy szénbányában.** A bataviai lapok közlése szerint e hó 12-én az Oranje Nassau szénbányában (Borneo délkeleti partján), melyben fegyenczek dolgoznak, ismeretlen okokból tűz ütött ki. Az odavaló mérnökök a tűz elfojtása végett a bánya minden nyílását betömötték az egynek kivételével, melyen a benn rekedt 45 munkásnak kellett volna kimenekülnie. Pár óra múlva a nyílásokat ismét szabadokká tették. A fegyenczek semmi életjelt nem adtak magukról, mindnyájan elégték, de még a tűz sem volt eloltva. Elhatározták tehát, hogy az Amurang vizét bevezetik a bányába, de a tűz mindazonáltal még több napon át égett.

— **A párisi gyermekkiállítás** közelebb nyílik meg a Champs-Élyséesen, Páris város pavillonjában, hová a bizottság már be is költözött. Eddig 1800 gyermeket jelentettek be a kiállításra. Most a bizottság a bírálók kiszemelésével foglalkozik; ezek orvosok és képzőművészek lesznek, a gyermekek egészsége és plasztikai szépsége lévén a főtenyező a versenyben. Nagyon családik az a szülő, a ki azt hiszi, hogy az ő gyermeke biztos díjat nyer, mert kövér; az idomtalan hájasság, a miben annyi anyának telik nagy öröme, nem szépsége a kicsinyeknek, sőt nem biztos jele egészséges voltuknak sem. Minden osztálynak meglesz a külön bíráló bizottsága, mely melléktermekben fog működni, hova a gyermekeket egyenkint viszik.

— **Magyar ember, mint afrikai „király.”** Most, midőn Németország épen abban fáradozik, hogy magának kolóniát alapítson Afrikában, nem érdektelen megemlékezni arról, hogy egy afrikai országnak a „királya” egy magyar embernek a fia. Az 1864-ben elhalt Afrika-utazónak, Magyar Lászlónak a fia a Loanda portugáli telepről keletre fekvő Bihé királyságnak az uralkodója. A szabadkai születésű Magyar László — mint tudjuk

— sok fáradság után Bihébe jutott, hol az ottani néger fejedelemnek egyetlen leányát nőül vette. A néger fejedelem halála után a „trón” Magyar Lászlóra, illetőleg nejeire maradt. Fia most Loandában rabszolgakereskedéssel foglalkozik, míg országát egy helytartó által kormányoztatja. Bihé területe 1300 négyszögmérföld s lakosainak száma 50,000. A tengerrel egy hajózható folyó köti össze. Különben Ferdinando — így hívják Magyar László fiát — már többször megkísérelte, királyságát — bérbe adni. Most alkalmasint talál bérlet.

— **Eltévesztett hivatás.** Két tizenhárom próbás betörőtolvaj beszélget egymással. Egyikük fölsohajt. „Mi bajod?” — kérdé a másik. — „Ah, mi valóságos bárányok vagyunk. Mi semmire sem visszük. Eltévesztettük hivatásunkat. Az Úrge Matyi meg a Vakandok Pesta, mikor a mi korunkban voltak, már rég föl voltak akasztva. Minket legfőbb egykét napra becsuknak!”

— **A kis mama.** Moruga Valley-ben páratlan eset történt. Malaon József becsületes farmernek és hű élet párjának nagy a keserűségök. A farmernek 4 leánya és négy fia van. A legifjabb közöttük Taurina. Még csak 12 éves. Jul. 12-én a család Napába ment legidősebb leányuk menyegzőjére. Tanurina otthon maradt, mert rosszul érzi magát. 27-kén a leány egy 5 és 1/2 hüvelyk kicsiny és másfél font súlyú apróságnak ad életet. A jó szomszédok megütközése leírhatlan. Értesítik a szülőket az esetről, a kik remélten rohannak haza. A leány világért sem árulja el, ki a kis teremtesnek az apja, de azért nagyon büszke az apróságra, a kit 10 hüvelyk hosszú kosárban ringatnak.

Irodalom.

Nincsen vidéke hazánknak, mely a rövid idő alatt rendkívül megkedvelt „Magyar Salon” képeshavi folyóiratot neismerné. A „Magyar Salon” első füzeté ez évi májusban jelent meg és azóta ezekre megy száma ezen kitűnő folyóirat megrendelőinek, mely irodalmunk legelső tekintélyének és művészetünk legkitűnőbb mestereinek támogatása mellett oly niveaura emelkedett, hogy az összes fővárosi és vidéki sajtó egyértelmű nyilatkozat szerint, méltán megmérkőzhet bármely hasonló irányú vállalattal. A „Magyar Salon” minden újabb füzeté egy-egy magasabb fokozatot jelent e folyóirat haladásában és az épen most megjelent 5-ik (szeptemberi) füzet valóban oly nagyszertűen sikerült, hogy a magyar irodalom és művészet igazi diszere válik. A füzetet Tóth Kálmán meglepően szép arcképe nyitja meg, a legközelebbi bajai ünnepély alkalmára, Szana Tamás irt hozzáéletrajzot és Inozédi László ismerteti Baja városát. Található még a füzetben ezenkívül Tóth Kálmánnak egy roppant érdekes sajátkezi kézirata, egy költeménye silhouetillusztrálva, a költő szülőházának rajza Széchy Gyulától és Vadnay Károly, a költő kebelbarátjának fotografiája. Következik ezután egy székegy népballada Benedek Elek től megragadó szép rajz kíséretében, továbbá Pataky László Párisban élő magyar művész képe „A vámnál.” Dr. Heltai Ferencz cikke „A magyar földbirtok megterhelhetése.” Jókai Mór eredeti regénye „Az apja fia,” melyet a „Magyar Salon” részére irt, Jókai Rózsa k. a. rajzaival. Gróf Vay Sándor hangulatos költeménye „Áve Maria.” Dr. Ötvös Adolf „Reminiscentiák Lauberól” arcképpel. Tóth József beszélye „Az első pillangó” 3 szövegrajzzal. Tábori Róbert „A Wagner-kultusz Németországban.” Kodolányi Antal „A Jäger-féle ruházatközlésről.” Dr. Körsi László „A garam-szt-benedeki templom újjászületése” 4 eredeti képpel. Borostyáni Nándor eredeti regénye „Utazás a Duna-jégén” 2 szövegrajzzal. Siposs Soma gyönyörű költeménye képekkel. Lukácsy Sándor új népszínműve „Az Isten keze” és az „Egyveleg” rovat, melynek változatos tartalma kiváló figyelmet érdemel: tudományos apróságok, Deák Ferencz eredeti kézirata, Kossuth Lajos Tivadar egy új talál-mánya, egy humoros reclame-cikk „A nagy dob,” Aranyor, Adomák képekkel, Divat,

Humor, Talányok és megfajtások díjak kiosztásával, szerkesztői posta. Mindez oly érdekesen és élvezetesen van összeállítva, hogy nem mulasztathatjuk el a „Magyar Salon” szeptemberi füzetét különösen és igen melegen ajánlani t. olvasó közönségünknek. Előfizetési ára egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 70 kr, diszkötésű tábla 80 kr. Megrendelhető a „Magyar Salon” kiadóhivatalában Budapest, Dohány-utca 12. sz. I. emelet.

A „Magyar Közigazgatás” legutóbbi száma az új ipartörvényt tárgyalja behatóan és éles bírálattal. A lap többi cikkei is a szakismeret magaslatán állanak. Üdvözlönnünk kell a szerkesztőt, Erdélyi Gyulát, ki a közigazgatási tisztviselők, megyei bizottsági tagok és községi előjáróságok, városok közönyétől nem riad vissza, hanem e téren adni lehet. A lapban a közigazgatás részére megtalálja mindazt, ami érdekli. Szakközlemények, törvények, szabályrendeletek, törvényhatósági tudósítások, külföld, szakirodalom, rendszet, ipar, közigazgatás, felsőbb hatóságok elvi jelentőségű határozatai, pályázatok, ajánlatok, regale-bérbeadások, építkezés, stb. A „Magyar közigazgatás”-t a sajtó rokonszenvesen méltányolja és ajánlja. Valóban kíváncsok volna, hogy e szakközölny minden közigazgatási tisztviselő, megyei bizottsági tag, városok, községek, ipartanácsok, közigazdasági előadók és egyetek részéről megrendeltessék. Pályázati, ajánlati és bérbeadási hirdetések jutányosan közöltetnek. A lapot Pestmegye alispánja és tisztikara ajánlotta már a többi törvényhatóságoknak. Az általánosan figyelmet keltett „Magyar Közigazgatás” előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, kigyó-utca 8. sz.

„Haza és Külföld” czimzel tudományos és szépirodalmi folyóirat indult meg Budapestén e hó 1-én. Szerkeszti és kiadja Thewrewk Árpád ismert író. Előfizetési ára negyed évre 60 kr, fél évre 1 frt.

Megjelent s szerkesztőségünkhez be- küldetett: „A magyar helyesírás rendszerének alapvonalai.” Irta Kmethy István. Tartalmas füzetke, mely hosszas és alapos tanulmányról tesz tanúságot. Mint czime is mutatja, a magyar helyesírással foglalkozik s nem egy érdekes elvi kérdés van benne helyes nyelvézzéssel megvitatta. A füzet az akadémia nyelvtudományi osztályának van ajánlva. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Kapható szerzőnél Nyiregyházán 50 kr-ért.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó az országos gyümölcsstermelés- és annak nagyban való értékesítéséhez.

„Insere Daphne, piro, car-pent tua poma nepotes.”

(Folytatás.)

Az országos gazdasági egylet a múlt évben gyümölcs-kiállítás és eladási közvetítést rendezett a közelben, hol Magyarhon és Erdélyből több kitűnő fajta alma volt eladásra kitéve. Én egy bécsi nagy gyümölcs-kereskedő figyelmét akartam oda irányozni, hogy bevételét ott tegye, és mi volt a válasza? az, hogy a fajok csak izlésre valók a mennyiség tekintetében, miután néhány métermázsánál többet egy fajból úgy sem kaphat, s így üzletének azok megvételével csakis ártana, miután a megízlelt kitűnő almával a közönséget továbbra ellátni nem lenne képes. Ebből kitetszik, hogy csakis azokat a fajtákat veszik a világkereskedelemben, melyek, habár nem is a legfinomabbak, de nagy mennyiségben kaphatók.

Ezeknél fogva nézetem szerint első sorban az országos gazdasági egylet volna hivatva a nagyméltóságu gazdasági, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnál kieszközölni, hogy szigorú rendszabályok behozatalával megóvassanak az utak, földet szegélyző, nemkülönben a nyílt téren kiültetett fák és gyümölcseik a pajkos és rossz akaratú bántalmazások ellenében. Másodízben hivatva volna az Országos Gazdasági Egylet a gyümölcsészeti fiók-egyletek életbe-leptetésére, mely akkép történhetné, mint a katasteri munkálatokban a vidékek osztályokba soroztatása, s minden oly vidék egy külön álló fiók-egylettel bírna.

A fiók-egyletek feladata lenne:

I. Kiszemelni egy alkalmas térséget, mely egy közös faiskolára legezelszerűbb lenne és tervet készíteni annak berendezéséhez, miután községenként nem célszerű a faiskola felállítása, mert míg egyrészt anynyi szakférfit nem is lehet találni, kik azt gondozzák, addig másrészt tömördek áldozatba kerülne és csakis az újabb nemzedék előkészített tanítóival sikerülhet később a községi faiskolákat célszerűen életbe léptetni.

II. Egy képzett szakértő faiskola-kezelőről gondoskodni és a faiskola mivélése s ennek költségei felett őrködni.

III. Hivatva volna meghatározni a gyümölcsnemeket és fajtákat, melyek a vidéken termelendők s mint kereskedelmi cikkekre alkalmasok.

IV. A községi faiskolákra szánt térségek bérbeadása és az ebből bejövő összegek a közös faiskola költségei fedezésére fordíthatnának, s mennyiben nem volna elegendő, úgy, hol kivihető, az önkényes adakozás, s ha ez sem, akkor az első évekre államségély volna kieszközölendő mindaddig, míg a faiskola jövedelme annak terheit pótolná és az államtól nyert netaláni segélyösszegnek részleteiben történendő visszafizetését eszközölhetné.

V. Tartoznék minden munkálatát jóváhagyás tekintetéből az országos gazdasági egylet szakosztályának beterjeszteni és a netaláni megváltoztatást elfogadni; megengedtetnék azonban, hogy az ily változás ellenében a beterjesztett terv mellett egy ízben felvilágosító felszólamlás történhessék az országos gazdasági egylet szakosztályához.

Feladata volna meghatározni azon előállítási árt, melyen a vidék lakói a csemete fákat kapják.

Teljes meggyőződése, hogy honunk nagy része leginkább van hivatva a gyümölcs — mint gazdasági egyik jövedelmező iparág — nagybani termelésére, mert éghajlatunk s földtalajunk annyira alkalmas, hogy a legzamatosabb gyümölcsöt leszünk képesek az európai piacokra szállítani, úgy hogy velünk sem az olasz, sem pedig a déli országok nem fognak versenyezhetni s így a gyümölcstermelés, mint gazdasági mellék-jövedelem, igen nagy pénzösszegeket fog hazánkba behozni. Nem kell messze mennünk, hogy meggyőződjük állításom valóságáról, csak tudakoljuk ki, hogy Körös és Kecskemét vidéke hány millió frtot vesz be évenként a gyümölcserért, bár Olasz- és felső Németországból igen keveset lát a magyar gyümölcshől (a szőlő kivételével).

Hogy mennyit képes a gyümölcsfa jövedelmezni? ezen kérdés tétetett — midőn az 1883-ik évben gyümölcsösöm megtekintése alkalmával szerencsém volt az országos gazdasági egylet küldöttségét fogadni — az egyik igen tisztelt küldöttségi tag által. Én az almafa-ültetvényemben számos fát mutattam, melynek termése olcsó árral számítva 50 frtnyi érték jövedelmet adott; ez nincsen tulozva, és ha ma kíván valaki állításom valóságáról meggyőződni, úgy szerencsétlenül látogatásával; ellenben egy hasonlólag megtermett más keresett faj almafa jövedelmét nem tehetem többre 5 frtnál; de még az is kérdés, hogy találok-e vevőt azon gyümölcs értékesítésére? Ezzel nem azt akarom állítani, hogy minden fa minden évben ad ily jövedelmet, de tapasztalatom az, ha az idő viszontagságai meg nem rontják, úgy minden harmadik évben várható ugyanazon fától nagyobb jövedelem; mivel pedig nem minden faj oly keresett, hogy az ember annak értékesítését bizton remélhetné, azért szükséges, hogy a gyümölcsfajok és nemek szakférfiak által kellően megválasztassanak.

(Vége köv.)

A csalán, mint baromfi-takarmány.

Hogy az öregebb baromfi a csalánt nagyon szereti, az ismeretes. Azt, azonban, hogy Angolországban miként étetik vele a

baromfit, nálunk még kevesen tudják. Az angolok a csalánt télen szedik össze, csomókba kötik s a szár vastagabb részénél fölfelé rövid karókra tűzik. A tyukok a megfagyott leveleket és magot jobban szeretik, mint bármely más takarmányt s az angol baromfitenyésztők azt állítják, hogy a csalán kitűnő szer arra, hogy a tyukok minél korábban tojjanak.

Füldövendégek névjegyzéke.

Tusnád.

VI.

M. Nicolau magánzó, Bukarest. Dávid Zismann kereskedő, Bukarest. Farkas Lajos honvéd-százados, Csik-Szereda. Csáki Tivadar iparos, Bukarest. Andreas Weinpold magánzó, Köhalom. Dr. Darvasi Georg orvos, Bukarest. Alexander Constantinescu magánzó, Bukarest. Izkucz Márton magánzó, Déva. Constantin Iconom főállamügyész, Bukarest. J. Bildhauer kereskedő, Arad. Nanette Schereyer kereskedő, Arad. Gregore Zaufrescu hivatalnok, Bukarest. Elena Radulescu magánzó, Bukarest. Anna Kis magánzó, Brassó. Niculescu Ion magánzó, Bukarest. Májer Dávid birtokos, Bukarest. Aristide Lambrini kereskedő, Galacz. A. Nedelkovic kereskedő, Bukarest. Benedek Elek, a „B. H.” belmunkatársa, Budapest. Bakosi Gáspárné kir. közjegyzőné, Csik-Szereda. Karl Spillauer cs. k. ny. ezredes, Fogaras. Eckbauer Andor magánzó, Budapest. Aknai Antal kir. tvszéki bíró, Arad. A. C. Horovitz magánzó, Galacz. Berde Béla magánzó, Kolozsvár. Merza Lajos magánzó, Kolozsvár. Ecatarina Stefanovits magánzó, Bukarest. Simon Matias magánzó, Bukarest. Schöberger Jacob cipész, Seps-Szentgyörgy. Jancsó József Ödön férfi és női szabó, Brassó. G. R. Pallade magánzó, Bukarest. C. Barbulescu magánzó, Bukarest. C. Pasan magánzó, Bukarest. Artur Placsko kereskedő, Brassó. Jancu Metianu birtokos, Zernyest. Franz Barbot magánzó, Bukarest. Losonczy Jánosné mosónő, S-Szentgyörgy. Urmánczi Jánosné birtokosné, Taplocza. Gremperger Anna birtokosné, Medgyes. Hartmann Márkus ruhatisztító, S-Szentgyörgy. Stefano Protopopescu magánzó, Bukarest. Keresztsegi Lajos kir. táblai bíró, Budapest. Kabos Lászlóné birtokosné, Szász-Almás. Sebestela Senesou magánzó, Plojest. Toma György magánzó, Bukarest. George Radovits magánzó, Plojest. Bocskai József magánzó, Fogaras. Bernhard Leister magánzó, Bukarest. Fries Márton magánzó, Maros-Vásárhely. Balla Károly kereskedő, Brassó. J. Popescu kereskedő, Bukarest. Jonica Zahariea magánzó, Plojest. Jona Lupascu magánzó, Bukarest. Stringer Mózes vendéglős, Sz-Udvarhely. Lővenezki Gyuláné magánzó, M.-Vásárhely.

Karolina Zissmann magánzó, Bukarest. Dr. Halász Ferenc ügyvéd, Budapest. Benkő Ferenc szállodás, Kolozsvár. Martalko Sámuelné magánzó, Kolozsvár. Korbuly Bogdán birtokos, Kolozsvár. Dávid Elías magánzó, Bukarest. Bárbu Protopescu magánzó, Bukarest. Marie Maximilian magánzó, Brassó. P. Boicu magánzó, Plojest. Springer Adolf vendéglős, Székely-Udvarhely. Bokros Béla magánzó, Kolozsvár. S. Littmann kereskedő, Bukarest. Georg von Mocsonyi birtokos, Vrajkovicz. Gr. Bethlen Andrásné főispánné, Brassó. Dr. Eltes Károly apát-plebános, Kolozsvár. Bogos István vesztegint. igazg. és megy. állategészségügyi felügyelő, Tölgyes. Eltes Jakab kir. aljárásbíró, Csik-Szereda. Összesen. 990.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Szeptember 2-án.

Magyar aranyjárdék 6%	121.90
Magyar aranyjárdék 4%	91.60
Magy. papírdárdék 5%	88.30
Magyar vasúti kölcsön	141.75
M. keleti vasúti államkötv. I. kibocs.	95.50
M. keleti vasúti államkötv. II. kibocs.	118.50
M. keleti vasúti államkötv. III.	101.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	100.75
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	100.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	100.50
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	100.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	101.50
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	100.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.75
Magyar nyermény-sorsjegy kölcsön	114.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	116.—
Osztrák járdék papírban	80.50
Osztrák járdék ezüstben	81.50
Osztrák járdék aranyban	103.50
1860. államsorsjegyek	134.—
Osztrák-magyar bankrészvény	850.—
Magyar hitelbank-részvény	296.50
Osztrák hitelintézet-részvény	297.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.75
20 frankos arany	9.65
Német birodalmi márka	59.50
London (2 havi váltókért)	121.55

A brüni kis lutri.

Huzás augusztus 27-én.

83. 73. 90. 21. 19.

Felölös szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Möricz Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

164. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólist kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdívárshelyi tekintetes kir. járásbírószág 2083—1883. számú végzése által sepsiszentgyörgyi Sütő István végrehajtató javára márkosfalvi Barabás Albert ellen 700 frt tőke követelés és törvényes járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 230 frtra becsült 40 kalongya zab és két pár 5—6 éves jármás ökrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján készpénzért eladatnak.

Mely árverésnek az 1838, 2080/884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Márkosfalván a községkázánál leendő eszközölésre 1884. évi szeptember hó 19-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

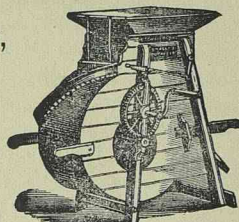
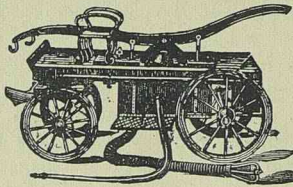
Kelt Kézdí-Vásárhelyt, 1884-ik évi augusztushó 30-ik napján.

Nagy Dániel,
kir. bírósági végrehajtó.

WASS és RIEMER

17—52

vaskereskedése,
gazdasági gépek,
FECSKENDŐK,
tűzoltó szerelvények és
harangok
állandó gyári raktára
és kiállítása
Sz.-Udvarhelyt.

Mint hazánk leghírnevesebb és megbízhatóbb gyárosaainak képviselői, ajánljuk a következő, nagy választékban készleten levő gazdasági gépeket, eszközöket és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecskendők, tűzoltó-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: kitűnő, legjobb szerkezetű kézi, lörejtű járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkolyválasztó trienörök, szórórosta és kukuricizamorzoslók.

Mosonyi Kühne Edéltől: Hungaria Drill sorbavető gépek, lókapák, ekék és boronák, szecska- és repavágó gépeket.

Budapesti Tarnóczy Gusztávtól: különféle szerkezetű, legelőszűrőbűnek bizonyult szénagyűjtők, rétygaluk, boronák, vetőgépek, rosták, váltó és kerülő ekéket.

Budapesti Kotzko Fáltól: szecska-, repavágók, rostáló-, daráló-, vető-, boronáló- és összes ekéit.

Továbbá: Angolhon legelső gyárosa lincolni Clayton és Shuttleworthtól: göcséplők- és mozgonyokat. — Bécsi Tanczos Rezsőtől: tűz és betörés ellen biztos pénzszekrényeket.

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecskendők, tűzoltó szerelvények és harangokból nagy választékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönséget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és czélszerű használhatóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire névze kszék vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait. Kiváló tisztelettel

WASS és RIEMER.

Könyv-, papir- és írószer-kereskedés Csik-Szeredában.

Györggyakab Márton

könyvnyomdász és könyvkereskedő Csik-Szeredában a „Csillag” vendéglővel szemben.

Üzletemet a kor színvonalán kívánván tartani, s másfelől, hogy a n. érd. közönség igényeinek is megfelelhessenek, a könyvnyomda mellé legújabb egy jól berendezett

könyv-, papir-, rajz- és írószer-kereskedést nyitottam.

Együttal bátor vagyok felhívni a tanító urak figyelmét, hogy nálam mindenféle iskolai szerek a tanulók részére feltűnő olcsó áron kaphatók.

Ugyiszintén kaphatók iskolai könyvek, ájtatos hölgyek részére imakönyvek. Az érdekeltek figyelmét felhívom az új ipartörvényre, mely nálam szintén kapható.

Továbbá elvállalok mindenféle

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izlésessé oly olcsó árban képes vagyok azt előállítani, hogy e tekintetben bármely hazai nyomdával versenyezhetek.

A munkához szükséges papírt rendes gyári áron számítom.

A leggyakrabban előforduló nyomtatványokból raktárt tartok t. Kricsa Péter ur könyvkereskedésében Gy.-Szt-Miklóson, hol azok igen jutányos áron kaphatók.

Mindenféle könyvkötői munkát nagyon jutányos áron elvállalok.

Midőn az eddigi nagybecsű bizalomért és pártfogásért öszinte hálámot fejezem ki, remélem, hogy a n. érd. közönség becses pártfogását ez új vállalatommal is szerencsés lesznek megnyerni.

Teljes tisztelettel

Györggyakab Márton,
könyvnyomd. és könyvkereskedő.

Feltűnő olcsó árak!

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdí-Vásárhelyt.

TERNO!!!

nem matematikai szédelgés, hanem tiszta valóságos tény! Mióta csak a lotto létezik, egy lotto-matematikussal sem volt képes ezt felmutatni.

Számtalan terno, ambo-solo és ambo nyeremények vannak, de nem matematikai kiszámítás után, hanem egy új felfedezett lottojátszma rendszer alapján.

Éljen Csekefalvy Ilona asszonyság!

Kassán, fő-utca 86. sz. a.

Ő az, ki felfedezte a lotto titkát, megszerényit minden más lotto-rendszert, melyek czélhoz soha sem vezetnek.

A ki szerencsés akar lenni, csakis általa érheti azt el.

Megkereső levelekbe levelezésre 3 drb 5 kros postabélyeg melléklendő.

A legutóbbi bécsi, gráci és brünni huzáson nyertünk, és pedig

4800 frtos ternot.

Továbbá ambo-solo és ambo: Morvaországából: Wessely S. czukorgyári felügyelő Goding. Gottwald Anna Andersdorf. Lotsch János Leipniken a czukorgyárban. Sigmond Károly, Wagstadt, korcsmáros. Trieb Florián szabó, Reschen, u. p. Bergstadt. Grcina J. Bochnitz. Könnüt Imre Brünn, Bürgergasse Nr. 6. Orlich Florián Wagstadt. Kaibl J. és Bruszt István, mindkettő főmolnár, Kolomeán (Gácsország). Fiebach Herman Engelsberg, Szilécia. Rozner Manó Nagy-Szeben. Skalkó Ferenc Budapest, lilomutca 34. szám. Brunzvik Gusztáv Vác. Tarnócz Antal Makó. Fischer György Krapina-Teplitz. Kosztolányi Hedvig Pozsony, felberutca 11. 34. sz. Bauer E., cs. kir. tüzér szakaszvezető a promontori löporraktárban, Budapest. Leopoldi Xaver Turn Szeverinből. Nüsky Károly Temesvárról. Grünfeld Ábrahám Nagyváradról. Holló Péter Szegedről. Fekete Ambrus Bécs, Kaunitzuteza. Vierek Miklós Podgursch (Krakkóból).

!!!A tények bizonyítanak!!!